

TELE2 MAGASIN #01 2024

Magasin för fastighetsägare, bostadsrättsstyrelser och samfällighetsföreningar

VISION OM DEN PERFEKTA STADEN

Han tar striden
mot fake news

Högre ambition
för hållbarhet

Karin Frick
rapporterar från
OS i Paris

Vill utmana och leda hållbart

ÅRET BÖRJADE med spännande nyheter för Tele2. I februari stod det klart att investmentbolaget Freya, som kontrolleras av den franska telekomkoncernen Iliad och dess styrelseordförande Xavier Niel, förvärvade hela Kinneviks innehav i Tele2.

Jag ser med spänning och tillförsikt på den nya utvecklingen. Exakt vad det kommer att betyda är för tidigt att säga ännu. Vårt förhållningssätt är nyfiket och öppet inför nya lärdomar från andra europeiska marknader. Vi kan lära mycket av varandra för att utmana och bli ännu bättre.

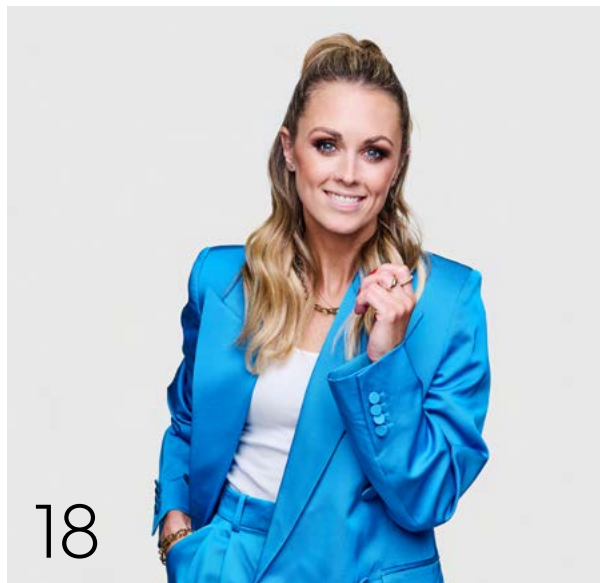
FÖR TELE2 är obegränsade möjligheter ett signum, och att utmana. Det gör vi även inom hållbarhetsarbetet som visar fina resultat. Så fina att vi skruvar åt målen ytterligare och ökar ambitionen för att vara med och driva och skapa ett mer hållbart samhälle.

Läs mer om vår nya hållbarhetsstrategi och hur två proffs inom stadsutveckling vill se framtidens städer. Självklart får du också en glimt bakom kulisserna för årets stora sport- och tv-händelse: Sommar-OS i Paris. Sportkommentatorn Karin Frick laddar och berättar mer om vad hon vill förmedla i sändningarna på discovery+.

Trevlig läsning!

KJELL JOHNSEN

VD, TELE2

LINUS HALLEENIUS

04 NYA MÅL FÖR HÅLLBARHET

Tele2 uppdaterar sin hållbarhetsstrategi med nya mål och accelererar hållbarhetsarbetet.

06 DEN PERFEKTA STADEN

Hållbar, flexibel och digital är nyckelord för framtidens städer enligt Hanna af Sandeberg, Fabege och Maja Manner, Afry.

12 SOCIALA MEDIER BERÖR

Från Arpanet till Tiktok. Nu använder 85 procent av oss sociala medier varje dag.

15 TAR STRIDEN MOT FAKE NEWS

Björn Appelgren på Internetstiftelsen lär oss bli bättre på källkritik.

18 OS I PARIS - ÅRETS TV-HÖJDARE

Ett drömmuppdrag för tv-kommentatorn Karin Frick som tippar fyra svenska OS-guld.

Tele2 Sverige AB [tele2.se](https://www.tele2.se)
 Box 62, 164 94 Kista
 Tel Fastighetsägargruppen: 90 333
 Mejl: fastighetsagare@tele2.se
 Ansvarig utgivare: Stefan Petersson, Tele2
 Produktion: Mild Nygren AB Form: A Bit Graphic
 Klimatneutralt tryck: Billes ISSN 2000-9127

ISTOCK

FLER POSITIVA TILL AI PÅ JOBBET

→ 20 procent av svenska arbetstagare använder redan AI i sitt arbete och ser tekniken som en nödvändighet för att hålla sig i fas med utvecklingen. Det visar en undersökning av det svenska företaget Medius bland drygt 2000 personer.

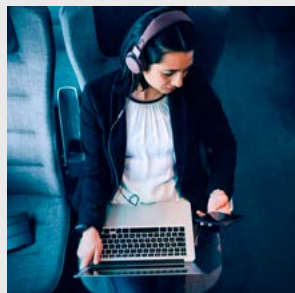
Trots att 34 procent upplever en positiv inverkan av AI i sina arbetsuppgifter såsom effektivitet och potentiella kostnadsbesparingar, så uttrycker ändå över hälften en oro för minskad mänsklig närvaro och risk för att människor förlorar sina jobb.

Att skapa olika former av innehåll, språköversättning och utbildning är de vanligaste arbetsuppgifter där man söker AI-stöd.

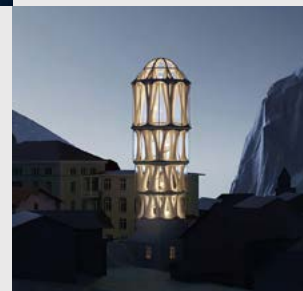
(VDtidningen)

Överst på min agenda står att få igång en plattform för kompetens i cybersäkerhet. Inte bara för nya ingenjörer utan även som livslångt lärande bland befintliga. AI-kompetens börjar komma, medan cybersäkerhet lyser med sin frånvaro.

Teknikföretagens vd Pia Sandvik i Dagens Industri

MASKOT

HÅLLBARHET TROTS SÄMRE KONJUNKTUR

→ När ekonomi och konjunktur försämras finns en oro att satsningar på hållbarhet och grön omställning minskar. Men farhågorna verkar inte ha besannats, enligt en enkät gjord av Aktuell Hållbarhet. Det ekonomiska läget har bromsat hållbarhetsåtgärder något, men ett ökat intresse från företagsledningar har lett till ett mer ambitiöst hållbarhetsarbete.

(Aktuell Hållbarhet)

SKRIVER UT ETT TORN PÅ 900 TIMMAR

→ Världens högsta 3D-printade byggnad är snart på plats i Schweiz. Det vita tornet, Tor Alva, skrivs ut i sektioner och sätts ihop på plats i byn Mulegns. I en barockliknande stil blir tornet 30 meter högt i fem våningar. Högst upp blir det en sal med en scen för konserter och teaterföreställningar. Upp till 45 besökare får plats för varje föreställning. Materialet är en mjuk cement-liknande massa som sprutas på i lager på lager. Det tar 900 timmar att skriva ut de 102 olika delarna varav ett fåtal fylls med betong för stabilitet. Tanken är att tornet ska kunna flyttas och byggas upp även på andra ställen.

(New Atlas)

Hållbarhetschef Erik Wottrich och hållbarhetsexpert Rosanna Norman är stolta över att Tele2 stärker ambitionen med nya mål i arbetet för hållbarhet.

DIGITALA TJÄNSTER SPARAR UTSLÄPP

→ 800 000 ton koldioxidutsläpp räknar Tele2 med att ha bidragit till att undvika under 2023, exempelvis genom att möjliggöra videosamtal som minskar resandet och effektiva logistiklösningar. Det motsvarar utsläpp från cirka 100 000 personer.

Nya mål för hållbarhetsarbetet

Engagemanget för ökad hållbarhet i alla led är stort. Nu uppdaterar Tele2 sin hållbarhetsstrategi med de nya EU-direktiven om hållbarhetsrapportering som grund, men också med ännu mer ambitiösa mål som speglar engagemanget för socialt ansvar och klimatpåverkan. Hållbarhetschef Erik Wottrich och hållbarhetsexpert Rosanna Norman berättar mer om hur.

Text **GUNILLA MILD NYGREN** Foto **SAMUEL UNÉUS**

– I VÅR TIDIGARE hållbarhetsstrategi hade vi 2023 och 2025 som målår. Förra året, när vi kunde redovisa ett så tillfredsställande resultat av vårt arbete, såg vi att det fanns skäl att ytterligare höja ambitionen. Det, i samklang med de nya EU-direktiven har utformat den uppdaterade hållbarhetsstrategin, säger Erik Wottrich, hållbarhetschef på Tele2 sedan 2019.

DE FYRA fokusområdena är liksom tidigare att:

- Främja cirkulär ekonomi för att bekämpa klimatförändringar.
- Skydda barn i ett uppkopplat samhälle.
- Accelerera hållbarhet genom teknik.
- Utveckla Tele2:s verksamhet med mångfald, jämlikhet och inkludering.

– Ett sätt att främja den cirkulära ekonomin är att återta sålda mobiltelefoner. Vi har satt som nytt mål att återta 30 procent av sålda mobiltelefoner till 2030, förra året låg vi på 18 procent. Där kan vi bli ännu tydligare med att vi har en process för återtag och kommunicera det mer till våra kunder, säger Erik Wottrich.

80 procent av en mobils utsläpp kommer från tillverkningen, så kan man öka en mobils livslängd genom till exempel återbruk är mycket vunnet. Ett annat sätt är att Tele2

har en leasingtjänst för mobiler till företagskunder.

Erik Wottrich och Rosanna Norman konstaterar att det handlar mycket om att förändra konsumentbeteendet. En uppskattning visar att det finns fem miljarder mobiler hemma i byrålåden runt om i världen. Och alla dessa mobiltelefoner innehåller värdefullt material som kan återvinnas, bland annat 500 ton silver, nog med guld för att tillverka 200 miljoner vigselringar och kobolt som räcker till 10 miljoner elbilsbatterier.

– Vi kan ombesörja såväl återvinning som att fixa en trasig mobil, men oavsett om det går via Tele2 eller inte så är det jättebra att det finns en andrahandsmarknad. Det viktiga för oss är att det fungerar – så låt inte mobiler ligga i byrålådan, se till att de kommer till användning eller återvinns, uppmanar Erik Wottrich.

ENLIGT Rosanna Norman syns en tydlig skillnad på kundernas krav när det gäller hållbarhet de senaste två åren:

– Kraven i upphandlingar, som är ett kraftfullt verktyg, har ökat i komplexitet. Tidigare var hållbarhetsarbete något som efterfrågades men inte med så höga krav. Nu poängsätts hållbarhetsarbetet precis som variabler som pris och leveranstid. Det driver hållbarhetsarbetet för alla företag.

Hon konstaterar att intresset för hållbarhetsfrågor har ökat både internt och externt. Från fastighetsägare finns en betydligt större efterfrågan på smarta lösningar för fastigheter kopplat till sakernas internet, IoT, som till exempel kan minska förbrukning av el och värme.

– Inom det området har vi en grupp som arbetar med just de frågorna och där sker en hel del utveckling tillsammans med fastighetsägarkunderna.

ATT SKYDDA BARN i ett uppkopplat samhälle är ett fokusområde i Tele2:s hållbarhetsstrategi då sexuella övergrepp på barn till stor del sprids på nätet. Rosanna Norman, som arbetar med fokus på barnfrågor, berättar att Tele2 jobbar aktivt för att blockera sådant material, dels på egen hand, dels i partnerskap med olika organisationer.

– 2023 gjorde vi 5 miljoner blockeringar och målet är att öka den siffran med tio procent per år. Tyvärr ligger förövarna och de som tjänar pengar på detta ofta ett steg före, vi kommer inte åt allt, men jobbar hårt för att stoppa så mycket vi kan.

De är båda stolta över att Tele2 nu stärker ambitionen i sitt hållbarhetsarbete och att medarbetare och kunder aktivt efterfrågar mer satsningar på att skapa affärer med hållbarhet och en cirkulär ekonomi i fokus. •

A woman with blonde hair, wearing a black jacket over a light-colored blouse and black trousers, stands with her arms crossed in a modern office space. The room features large windows on the left, several large indoor plants in pots, and a dark ceiling with recessed lighting. The overall atmosphere is professional and contemporary.

Vi strävar efter att integrera bostäder och levande botten- våningar i våra projekt för att bidra till livfulla stadsdelar, säger Hanna af Sandeberg, fastighets- och stads- utvecklare på Fabege.

7

Den perfekta staden

I dagens drömmar om den perfekta framtidsstaden står hållbarhet i centrum. Tänk dig en stad där byggnader och gator byggs med miljön i åtanke, där grön teknik och smart design gör staden till en bättre plats för alla. Två stadsutvecklare förklarar vad de tror behövs för att utveckla framtidens hållbara fastigheter och städer.

Text HENRIK LENNGREN Foto SAMUEL UNÉUS

ETT SCENARIO är att fastighetsägare och kommuner jobbar tillsammans för att göra detta till verklighet och verkar för att skapa platser där folk trivs och där miljöpåverkan är minimal. Att staden är full av cykelvägar och gröna ytor, och byggnaderna får energi från solen.

- Det finns nog lika många versioner av den perfekta staden som det finns människor. Jag tror att framtidens hållbara stad behöver vara enormt flexibel för att kunna anpassa sig utifrån olika utmaningar, säger Maja Manner, expert inom hållbar stadsutveckling på ingenjör- och designföretaget Afry.

Enligt henne handlar mycket om att kunna hantera förändrat klimat, förändrad demografi, förändrade levnads- och boendevanor samt nya konsumtionsmönster och transportslag.

- Vi som jobbar med dessa frågor behöver bli experter på scenarioframställan och ta fram olika scenarion för möjliga händelser. Därmed kan vi vara redo och ha färdiga strategier så vi snabbt kan ställa om vid behov.

8

FASTIGHETSBRANSCHEN är en av de mest klimatpåverkande branscherna. Bygg- och fastighetssektorn står för drygt 20 procent av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Dessutom tillkommer utsläpp utomlands.

Grundfrågan många ställer sig just nu: Hur skapar vi hållbara städer där människor trivs och mår bra - samtidigt som dess påverkan på miljön inte är så stor?

Och med tanke på att byggandet har tvärnitat, kan man se den situationen som en möjlighet att lära sig nytt och utveckla branschen åt rätt håll?

Det är åtminstone vad Hanna af Sandeberg, stads- och fastighetsutvecklare på Fabege, tror:

- Det är ju så att nöden är uppfinningarnas moder. Inbromsning i byggandet ger oss en chans att ompröva våra metoder. I stället för att riva ser vi nu vikten av att förädla befintliga byggnader, kanske

genom att bygga till. Detta sparar koldioxid och är ofta ekonomiskt och resursmässigt mer hållbart än nybyggnation, säger hon.

När vi bygger nytt måste vi tänka på kvalitet och flexibilitet för framtiden, menar Hanna af Sandeberg: - Ur kriser kommer oftast något gott, och jag tror att detta kan accelerera hållbarhetsarbetet inom vår bransch.

Fabege arbetar med hållbarhet i alla påverkbara delar, främst för att minska koldioxidavtrycken genom genomtänkt arkitektur, återbruk och energieffektiva system. Bland annat fokuserar företaget på att klimatsäkra byggnader och utomhusmiljöer för framtida extremväder.

- Det är också viktigt att skapa trygga och trivsamma miljöer som inte känns ödsliga efter arbetsdagens slut. Vi strävar efter att integrera bostäder och levande bottenvåningar i våra projekt för att bidra till livfulla stadsdelar.

HÅLLBAR STADSUTVECKLING handlar mycket om att bygga med trä och återbruk; samt att skapa trygga, blandade områden där människor kan leva och umgås.

- Det handlar om att planera för alla åldrar, att befolka stadsrummen på ett sätt som känns tryggt. Jag tror på grönska och att vi fastighetsägare känner ansvar för livet mellan husen. Framtidens stad ska vara flexibel och kunna förändras med minsta möjliga klimatavtryck. När vi bygger nytt så planerar vi för flexibilitet, det vill säga hur fastigheterna kan komma att användas annorlunda i framtiden. Till exempel försöker vi få alla som hyr kontor hos oss att göra så små ändringar på planlösningen som möjligt eftersom varje förändring har stor klimatpåverkan, säger Hanna af Sandeberg.

Är det ny teknik och digital utveckling eller är det mjuka värden som driver utvecklingen mot en hållbar stad?

- Jag tror att de går hand i hand. Tekniska lösningar kan optimera trafikflöden och minska

→

Framtidens stad ska vara flexibel och kunna förändras med minsta möjliga klimatavtryck.

Livet mellan husen är viktigt för trivsel och social hållbarhet. Hanna af Sandeberg passar på att låna en bok i delningsstationen i Solna Business Park utanför Stockholm. Där har Fabège skapat Planen – en mötesplats för lek, samvaro och arbete.

TIPS | STARTA HÅLLBARHETSRESAN I FASTIGHETERNA

- Fokusera på åtgärder som direkt påverkar ekonomin positivt. En förbättrad ekonomi fungerar som en stark motivationsfaktor.
 - Välj insatser som är direkt lönsamma och enkla att genomföra, exempelvis energisnål belysning och effektivare uppvärmningssystem.
 - Utforska möjligheten till rabatter på lån genom att genomföra vissa hållbarhetsåtgärder.
 - Investera i effektiva återvinningssystem för att minska avfallskostnader.
 - Överväg installation av solceller vid lämpliga takförhållanden.
 - Se till att ventilationssystemet fungerar optimalt för att spara energi.
 - Effektivisera användningen av material vid reno-
- veringar och ombyggnationer.
- Minska miljö- och klimatbelastningen genom att välja hållbara material.
 - Planera för och uppmuntra till hållbart resande, genom exempelvis välutrustade cykelrum och att erbjuda cykelservice.

Tips från Hanna af Sandeberg, stads- och fastighetsutvecklare på Fabège.

Klimatfrågan är inte något vi löser var och en för sig, vi är helt beroende av att samarbeta.

MAJA MANNER, EXPERT INOM HÅLLBAR STADSUTVECKLING, AFRY

Framtidens stad är grönare, renare och med en öppen livsmiljö, hoppas Maja Manner på Afry.

transporter, vilket leder till bättre hållbarhet. Det finns stor potential i att effektivisera "the last mile" - att samordna transporter till mindre hubbar i stället för många individuella leveranser till kontorsbyggnader. Det skulle minska trafiken i innerstaden, vilket ger snabbare transporter, renare luft och minskade föroreningar.

Hanna af Sandeberg påpekar också att teknik som data och AI kan hjälpa till att effektivisera flöden, som i parkeringshus där kameror kan skapa bättre flöden och påverka parkeringsnormer.

- Våra driftsystem justerar luft- och energianvändning baserat på hur många som är i en lokal och hur mycket koldioxid det finns, vilket sparar energi. Data och AI ger oss underlag för att dra bättre slutsatser och optimera användningen av resurser.

ÄVEN AFRY använder digitalisering för att nå sina kunders klimatmål och för att minska klimatpåverkan - och därmed även främja hållbara städer.

- Uppkopplade sensorer, insamling, analys och uppföljning av data är nyckelkomponenter när det gäller att hjälpa kunderna med energieffektivisering

och klimatriskanalyser. Om man sedan lägger på AI på detta data så ökar nyttjandegraden ännu mer, säger Maja Manner.

Just nu är Afry involverat i ett omtalat projekt på Södra Förstadsgatan i Malmö. Tillsammans med staden har bolaget tagit fram det förslag som kommer att förvandla en bilcentrerad gata till stadens första riktiga cykelgata. Bygget börjar 2026.

- Det innebär att cyklisterna får företräde och biltrafiken begränsas till nyttotrafik. Initiativet innebär ett stort steg mot en mer hållbar och cykelvänlig stadsmiljö. Gatan kommer att vara utformad för att främja gång- och cykeltrafik, vilket öppnar upp nya möjligheter för en trivsamt gatumiljö där alla kan röra sig fritt och säkert. Genom omvandlingen skapas utrymme för fler träd, grönskande planteringar och uteserveringar längs gatan, berättar Maja Manner.

Hur ser du att samarbetet mellan offentlig och privat sektor kan förbättras för att accelerera omställningen till hållbara städer?

- Det här är lite av en hjärtefråga för mig. Klimatfrågan är inte något vi löser var och en för sig, vi är helt beroende av att samarbeta. Vi behöver se över formerna för gemensamma innovationsprocesser för att lösa de utmaningar vi står inför. Vi behöver se över hur vi fördelar risk, hur vi kan samverka för att möjliggöra nya resurser för forskning och innovation - exempelvis genom gemensamma ansökningar.

NÄR MAJA MANNER tänker på framtidens stad ser hon en betydligt grönare och skönare dito, med mindre luftföroreningar än vad som är fallet i dag, framför sig:

- Det är en tillgänglig och öppen livsmiljö där det du behöver finns inom promenadavstånd, oavsett om det är kultur, grönska eller dagligvaruhandel.

Även Hanna af Sandeberg tror att den hållbara staden är inom räckhåll - och inte minst om fastighetsägare och kommuner samarbetar.

- I stället för att riva och bygga nytt bör vi återanvända och förädla. Den hållbara staden kräver att alla anpassar sig. •

Smarta och klimatvänliga lösningar för transporter är viktiga för att skapa en hållbar stad.

VILL DU VETA MER?

Vill du veta mer om hur du kan få till lösningar som sparar kostnader för både dig och miljön, ger en enklare vardag för de boende och effektiv och säker förvaltning?

Kontakta oss på Tele2 för Fastighetsägare så berättar vi mer om våra tjänster för smarta fastigheter – ring 90 333, gå in på www.tele2.se/fastighetsagare eller scanna qr-koden ovan.

SoMe lämnar ingen oberörd

Vi har alltid velat kommunicera med andra, uttrycka våra åsikter och dela våra intressen. Det som för länge sedan tog form på grottväggar sker i dag i våra sociala medier. De är både älskade och ifrågasatta, men lämnar ingen oberörd.

Här är några nedslag i historien om sociala medier.

DIGITALA ANSLAGSTAVLOR

→ I slutet av 1970-talet blir två studenter vid Duke University i USA inspirerade av mejllistorna på Arpanet och skapar systemet Usenet. Ett femtiotal universitet och arbetsplatser blir ihopkopplade och kommunicerar med varandra. Nästa steg i utvecklingen är Bulletin Board Systems, BBS. Digitala anslagstavlor där användarna via modem delar meddelande, spel och filer. I Sverige finns till exempel Passagen och Postens Torget. Utvecklingen av internet, world wide web, tar fart och revolutionerar sedan det mesta.

1970-1995

12

1969

J.C.R. Licklider, chef över Defense Advanced Research Projects Agency (DARPA) som skapade Arpanet.

DIGITAL POST

→ DEN FÖRSTA generationens sociala medier kommer med den tidiga formen av internet, Arpanet. Det skapas av det amerikanska försvarsdepartementet och användarna kan skicka meddelanden mellan varandra och dela information.

1996-2000

TAR SVERIGE MED STORM

→ I SLUTET AV 1990-talet kommer svenska Lunarstorm, ett av världens första webbcommunity. Det blir snabbt oerhört populärt, främst bland ungdomar. Här kan man skapa profiler, dela bilder och "prata" med varandra. Lunarstorm har som mest 1,2 miljoner medlemmar och introducerar också Gästboken där man kan skriva i någons Gästbok så att andra ser meddelandet och hänga på i konversationen. Konkurrensen hårdnar när de stora drakarna gör entré på sociala medie-scenen och Lunarstorm läggs ner 2011.

EN NÄTVERKSREVOLUTION

→ **BILDDAGBOKEN** och **Playahead**, snarlika **Lunarstorm**, är populära. **PA-björnen**, den anonyma profilbilden på **Playahead**, är ett nostalgiskt riktmarke för många födda i början av 1990-talet. I början av 2000-talet kommer **Friendster**, ett socialt nätverk som är likt de vi använder i dag. Nästan samtidigt lanseras **Myspace** som blir väldigt populärt. 2006 har Mys-

pace drygt 100 miljoner konton och följande år nära en miljard besökare per månad. Det utvecklas till att bli ett forum för artister som lägger ut sin musik. Fram till 2008 är Myspace världens största sociala nätverk.

Ungefär samtidigt sitter **Mark Zuckerberg** och hans studentkompisar och skapar ett studentnätverk på **Harvard** – **The Facebook**. 2005 tar man bort "The", kvar blir **Facebook** som 2006 blir tillgängligt för allmänheten.

2001–2005

KUL FILTER PÅ NYA PLATTFORMAR

→ **MARKNADEN UTVECKLAS** och den positiva hajpen övergår i en hel del kritiska röster om hur de sociala nätverken hanterar vår personliga data, annonser, spridning av desinformation, skönhetsideal som påverkar unga på ett negativt sätt och hur algoritmerna är uppbyggda. Men trots det lanseras nya plattformar som **Snapchat**, med roliga filter och snabba meddelanden och kinesiska **TikTok**, som vuxit i raketfart och blivit en global och populär plattform. Kanske är de nya plattformarna mest för "kidsen", men **TikTok** har även blivit stormaktspolitik. I USA höjs röster för ett nationellt förbud med hänvisning till informationssäkerhet då det cirkulerar rykten om att den kinesiska staten bedriver övervakning via appen.

2011–2022

2005–2010

DE FEM GIGANTERNA

→ **FACEBOOK** får sitt genombrott och vi blir snabbt många som "blir vänner" på Facebook. 2007 köper **Microsoft** 1,6 procent av Facebook för 240 miljoner dollar. Under samma period lanseras även **LinkedIn**, ett nätverk för jobbsökning och professionella kontakter.

Youtube introducerar möjligheten att dela videoklipp. Artisten **Justin Bieber** blir till exempel upptäckt på Youtube.

Twitter kvittrar igång 2006 och blir en kanal för snabba, korta meddelanden, tweets, från politiker och andra med starka åsikter. Vid den här tiden sker det riktigt stora genombrottet för sociala medier: de smarta mobilerna – nu när vi kan lajka och svajpa i appar direkt i mobilen växer sociala medier enormt. **Instagram** kommer 2010 och satsar på det visuella med bilder och filmklipp.

2023–

VILL BLI UNDERHÅLLNA

→ **TIKTOK** var den plattform som ökade mest i Sverige 2023, nästan var fjärde svensk använder TikTok. De mest använda plattformarna är Youtube, Facebook och Instagram. För att uttrycka åsikter rankas Twitter, numera X, högt. Enligt undersökningen *Svenskarna och internet* är vi på sociala medier för att bli underhållna, få tiden att gå och hålla kontakt med vänner.

85 procent av oss använder sociala medier varje dag. Utvecklingen av sociala medier är ständigt i rörelse, frågan är vad som kommer närmast?

14 NY PODD OM NÄR SVERIGE KOPPLADES UPP

→ Det är 30 år sedan internet tog steget ut i allmänheten och Sverige kopplades upp. För att hylla internet, den tekniska utvecklingen och hur nätet har påverkat våra liv och hela samhället lanserar nu Tele2 podden Internetpionjärerna.

Här utlovas en nostalgisk resa med nedslag i historien, från när internetuppkopplingen blev Årets julklapp 1996 till att blicka framåt mot vad 5G och 6G kan möjliggöra.

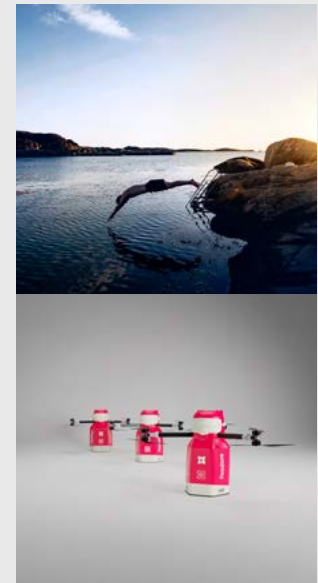
I fyra avsnitt gästas programledaren Lina Thomsgård av bland andra Björn Rosengren, före detta näringsminister, Helena Lingham, projektledare Tele2, David Sundin, komiker, Ebba von Sydow, bloggare, Petter Dahl, e-legitimationsexpert, Christopher "Get Right" Alseund, gameare och Sebastian Siemiatkowski, grundare av Klarna.

– För oss känns det väldigt roligt att kunna presentera en podd om internet eftersom Tele2 har varit med från början och drivit utvecklingen framåt. Genom att förstå vår historia kan vi också förstå hur långt vi har kommit på så kort tid. Vi hoppas att podden Internetpionjärerna ska underhålla, engagera och väcka minnen till liv hos lyssnarna, säger Mariana Prieto Abarca, projektledare kommunikation och lansering.

Programledaren Lina Thomsgård har även hon en "internet-bakgrund" som tidigare PR-chef för Myspace, men är kanske mer känd som kulturproducent, grundare av Rättviseförmedlingen, initiativtagare till Stockholms Kvinnohistoriska museum och så klart som deltagare i På spåret och Alla mot alla med Filip och Fredrik.

Formatet har en P3-dokumentär-känsla med historiska nedslag varvat med spännande diskussioner och de medverkandes egna minnen kring 30 år av internet.

→ **LYSSNA PÅ INTERNETPIONJÄRERNA**, fyra avsnitt finns ute nu och de finns där poddar finns eller scanna qr-koden här.

JONAS JACOBSSON
FOODORA

MATLEVERANS FRÅN LUFTEN

→ Med start i maj kan take away-mat levereras med drönare direkt hem till tomten. Det är ett samarbete mellan Tele2 och Foodora där avancerade drönare från Aerit är uppkopplade med Tele2:s 5G-teknologi. Maten hissas ner med en vajer direkt i trädgården.

– Det här är starten av en ny era för hur leveranser kan ske och vi tror på fler användningsområden i andra branscher. Partnerskapet med Foodora är ett exempel på hur vi kan använda 5G-uppkoppling och vår tekniska expertis för att stötta utvecklingen av våra kunders affärsmodeller, säger Stefan Trampus, chef för företagsaffären på Tele2.

Först ut är Värmdö i Stockholm, men målet är att expandera till fler orter.

Björn Appelgren är folkbildningsansvarig på Internetstiftelsen och arbetar på bred front för att rusta människor med den digitala källkritik som krävs i dag.

PERSPEKTIV

Tar striden mot fake news

AI-utvecklingen har gjort fake news nästan omöjligt att skilja från real news. Därför är Björn Appelgrens jobb viktigare än någonsin – att lära oss bli bättre på källkritik i en alltmer komplex informationsvärld.

Text **MAGNUS ASCHAN** Foto **SAMUEL UNÉUS**

SER INTE hennes hand lite märklig ut? Bilden med prinsessan Catherine och hennes tre barn som brittiska hovet skickade ut på mors dag, ledde till en explosion av rykten och spekulationer. Det visade sig att bilden var manipulerad och de stora bildbyråerna drog snabbt tillbaka den.

Det här är bara ett uppmärksammat exempel bland många. Nyhetsinslagen där det diskuteras manipulerat och AI-genererat innehåll ser vi dagligen och många väntar sig att det amerikanska presidentvalet kommer att översvämmas av fake news.

Det har med andra ord aldrig varit svårare eller viktigare att vara källkritisk. Men, vad innebär det egentligen? Frågan är berättigad menar Björn Appelgren, folkbildningsansvarig på Internetstiftelsen, eftersom det är ett begrepp som ofta missförstås.

- När vi pratar om källkritik så menar vi ofta sakkritik. Vi pratar om källkritik i termer av att avgöra om det som sägs i källan är sant eller falskt, men det är till viss del något annat.

Han beskriver källkritik som en vetenskaplig metod för att undersöka varifrån information kommer. När, var, hur och varför har den skapats? Av vem? Det handlar om att bedöma en källas trovärdighet som informationsspridare snarare än om informationen i sig är sann eller falsk.

- För att kunna avgöra sanningshalten i ett budskap måste man också granska vem avsändaren är och se om det finns andra källor som ger en annan bild av verkligheten, så källkritik och bedömningen av själva innehållet hänger ihop, förklarar han.

ATT GÖRA den här granskningen ligger numera på var och en av oss. Den digitala utvecklingen har förskjutit det källkritiska ansvaret från de traditionella medierna till konsumenterna själva.

- Tidigare låg ett huvudansvar hos public service och de stora tidningarna att agera grindvakter och sälla i informationsflödet innan det nådde allmänheten. Men i dag, när vem som helst kan publicera och nå en enorm spridning på globala plattformar, måste vi själva axla det här ansvaret, säger Björn Appelgren.

Hade verkligen påven på sig en Balenciaga-jacka? Det är upp till var och en av oss att kritiskt granska om informationen vi möter är trovärdig eller inte. Sprider vi något vidare måste vi tänka till ordentligt så att vi inte ofrivilligt blir en del av desinformationsmaskineriet och sprider vidare osanningar.

- Den här utvecklingen har gått väldigt fort. I inter-

nets barndom, vilket inte är så länge sedan, såg man möjligheter med tillgången till all världens kunskap. Ur en demokratisk synvinkel var det jättebra. Men ganska snart insåg man att det också spreds massor av desinformation och rena lögner. Det har blivit uppenbart att det demokratiska samtalet och samhället riskerar att ta skada om inte vi, konsumenterna, är medvetna om de källkritiska utmaningarna.

Björn Appelgren menar att vi gemensamt behöver vässa våra förmågor i digital källkritik för att hänga med i dagens komplexa och individanpassade informationsspridning.

- Det försvårar i allra högsta grad den demokratiska diskussionen och debatten när vi alla möts av så vitt skilda verklighetsbeskrivningar. Att skapa gemensamma samtalsmöjligheter över generationsgränser och gruppstillhörigheter är av största vikt, men en stor utmaning när vi inte ens är på samma plattformar.

SJÄLV KOMMER Björn Appelgren från en bakgrund som lärare i svenska och mediekunskap på gymnasiet. Källkritiskt arbetssätt var en naturlig del i undervisningen, men internet och sociala medier förändrade spelplanerna totalt.

- Vi jobbade mycket med källkritik i informations-sökningsfasen, undersökte och granskade. Men vårt internetanvändande förändrade någonting. Plötsligt blev det mycket lättare att hitta information, men också väldigt mycket enklare att sprida och mötas av felaktig information och rena lögner. Det var både häpnadsväckande och skrämmande.

Björn Appelgren arbetar på bred front för att rusta människor med den digitala källkritik som krävs för att hänga med i informationssamhället.

- Om vi ska utveckla vårt samhälle på rätt sätt är det avgörande att vi grundar vår världsbild på kunskap som ligger så nära verkligheten som möjligt. Risken är att vi annars fattar helt felaktiga beslut i viktiga samhällsfrågor.

AI-utvecklingen gör det nästan omöjligt att skilja fake news från verkliga nyheter. Det har gjort Björn Appelgrens uppdrag viktigare än någonsin. Genom folkbildning kan vi bli bättre på att identifiera tillförlitliga källor och undvika att luras av fabrikerat innehåll. Med rätt verktyg kan vi undvika att fastna i parallella, inte sällan falska, verkligheter och skapa en gemensam världsbild som ligger närmare sanningen. Utmaningen är stor men med en vässad källkritisk förmåga kan vi möta den. •

Källkritik handlar om att bedöma en källas trovärdighet som informations-spridare snarare än om informationen i sig är sann eller falsk, säger Björn Appelgren.

Om vi ska utveckla samhället på rätt sätt är det avgörande att grunda vår världsbild på kunskap som ligger så nära verkligheten som möjligt.

5 SNABBA: BÄTTRE PÅ KÄLLKRITIK

1. Granska avsändaren. Vem ligger bakom informationen och vilket syfte kan de ha?
2. Sök alternativa källor, för såväl text som bild. Överensstämmer informationen med andra oberoende källor?
3. Var vaksam på vinklade budskap eller ensidiga åsikter utan faktastöd.
4. Kontrollera datering - är uppgifterna aktuella och relevanta?
5. Ifrågasätt ologiska resonemang eller uppenbara luckor i informationen.

17

BJÖRN APPELGREN

GÖR:

Folkbildnings-ansvarig på Internetstiftelsen FRITID:

FRITID:

Pojkfotbollstränare och engagerad i Manchester Uniteds svenska supporterklubb

FAVORITSAJT:

Internetkunskap

BOKTIPS:

Mina drömmars stad-serien av Per Anders Fogelström

Sportmagi från OS i Paris

För många idrottare är drömmen att representera Sverige i de olympiska spelen. För Karin Frick är drömmen att rapportera från det som utan tvekan blir årets största sport- och tv-händelse – sommarens olympiska spel i Paris.

– Som sportjournalist finns det inget större. Precis som atleterna har vi också fått ladda i några år.

Text **HENRIK LENNGREN** Foto **LINUS HALLSÉNIUS**

KARIN FRICK

BOR

I Trosa

FAMILJ

Två barn

GÖR

Programledare på Warner Bros Discovery, moderator och konferencier.

DOLD TALANG

Kan gå på händer.

BRA TV

Tittar mest på nyheter och sport.

TRÄNAR

Padel, crossfit.

Warner Bros Discovery har sin OS-studio i centrala Paris för att ge tittarna närhet till det som händer.

DET ÄR PÅ ETT hotelltak i Paris, med Triumfbågen i bakgrunden, som kamerorna rullar i sommar. Från detta höjda perspektiv ska Karin Frick dela med sig av OS-magin till tittarnas vardagsrum. Här, mellan stadens takåsar, är hon som studioankare nämligen bryggan mellan de olympiska spelen och publiken på distans.

- Från taket har vi en fantastisk setup. Jag ser fram emot helheten; att vi ramar in mästerskapet uppifrån taket och sänder hem så att tittarna får så mycket närhet som möjligt. Jag längtar efter att gå in i bubblan. Paris är en fantastisk stad och kommer att ge en magisk inramning, säger Karin Frick.

EFTER ATT ha bevakat OS i Pyeongchang, Tokyo och Peking ska hon i sommar leda Discoverys tv-sändningar från Frankrike.

- Jag är så pepp att få vara på plats, att det är sommar och att det är i Paris. Efter tre olympiska spel är det ett OS i rätt tidszon. Att sända OS i sviterna av pandemin med olika restriktioner som reglerat kring publik har varit tufft. Nu är vi tillbaka till det normala och det känns helt magiskt.

Enligt Karin Frick är det sällan de förväntade medaljörerna och vinnarna som ger de mest minnesvärda historierna.

- OS kan verkligen överraska när de lite mindre sporterna får skina och någon ny föds. Under senaste

FAKTA OS I PARIS

- Paris blir den andra staden efter London att stå värd för tre sommar-OS (tidigare 1900 och 1924).
- OS pågår 26 juli till 11 augusti.
- På franska blir OS i stället JO, Jeux Olympiques.

OS I TV

- Warner Bros Discovery har rättigheterna till de olympiska spelen och tävlingarna kommer att sändas på Kanal 5 och discovery+.
- Som tv-kund till Tele2 kan du följa alla OS-tävlingar i sommar – på www.tele2.se/tv kan du se vad som ingår i ditt tv-paket.

OS trillade det in ett seglingssilver helt plötsligt i sändningen. Jag går igång på det oväntade.

Vilket är ditt starkaste mästerskapsminne?

- Det måste vara när Sarah Sjöström, som efter att ha brutit armen ett halvår innan OS, kom tillbaka på ett helt osannolikt sätt och simmade hem ett silver. Jag har också idrottat, inte på högsta nivån men elitnivå, och vet hur svårt det är att pricka formen. Att då göra det efter att ha haft en skada så nära mästerskapet... det är speciellt.

Går det att formtoppa sig som kommentator?

- Det tror jag faktiskt – och det är lättare att göra det under ett mästerskap. Det är det som är det fina att jobba med mästerskap, oavsett om det är ett OS eller handbolls-EM, eftersom man sänder varje dag. Saker och ting flyter och dagarna trillar bara på. Men det går förstås inte att vara på topp hela tiden. Det är oerhört mycket jobb. Förra OS körde jag morgonpasset och gick upp runt 02-tiden varje dag i 16 dagar. Då är det klart att det kan bli någon dipp.

Hur många svenska nationalsånger kommer vi att få höra?

- Jag tror att vi tar fyra guld: Armand Duplantis, höjdhopp, Daniel Ståhl, diskus och Sarah Sjöström, simning. De tar varsitt, sedan har vi ju ridlandslaget och Ludvig Åberg i golf... Kanske kan vi även ta medalj i beachvolleyboll och bordtennis. •

Hjälp oss hålla era fastighetsnät uppdaterade

Ibland behöver vi på Tele2 åtgärda ert fastighetsnät för allra bästa funktion. Oftast sker det dagtid, men problem kan uppstå även utanför ordinarie arbetstider.

För att snabbt kunna ge avtalad service är det avgörande att Tele2 har nycklar till er fastighets teknikutrymmen. Detta för att kunna felsöka, göra installationer och åtgärda problem på plats, dygnet och året runt. Vi förvarar era nycklar i säkerhetsklassade skåp i larmade utrymmen hos Tele2.

Kontakta oss så hämtar vi nycklarna till er fastighet.

Fyll i formuläret på tele2.se/nyckelansvarig

Ny styrelse, nya kontaktpersoner?

Kom ihåg att meddela oss era kontaktuppgifter. Då får ni viktig information om uppgraderingar och tjänster.

Ring **90 333**, mejla oss på fastighetsagare@tele2.com eller meddela oss på tele2.se/fastighetsagare/ny-kontaktperson

TELE2
● ● ● ● ● ●
OBEGRÄNSAD